

УДК 821.161.2

DOI 10.31654/2520-6966-2021-18f-103-24-34

Самойленко Г. В.

доктор філологічних наук, професор,
зав. кафедри слов'янської філології, компаративістики та перекладу
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

Багатогранна палітра творчості поета

У статті вперше в систематизованому вигляді розкрито творчість відомого українського письменника і журналіста Анатолія Шкуліпи, який проживає у Ніжині і протягом майже п'ятдесяти років активно працює як поет, прозаїк, драматург, публіцист, демонструючи свою майстерність у прозових і віршованих романах, віршах, баладах, елегіях, поемах, ліриці, драмах, комедіях, статтях, репортажах, кореспонденціях, гуморесках, картинах тощо. Творчість письменника вражає не лише жанровою різноманітністю, а й тематичним багатством, актуальною проблематикою. Його збірники творів «Звернення до радості», «Право на взаємність», «Зірки над хрестами», «Релігія кохання», «Навскрізь», «Отава», романи «Будемо живі», «Берест», а також остання збірка «Навпроти» хвилюють читачів, бо в цих книгах вони знаходять близьке і трепетне слово поета, яке змушує згадувати минуле й аналізувати сучасне, думати про майбутнє. Мова творів А. Шкуліпи демонструє багатство рідної української і допомагає читачам збагачувати, покращувати своє мовлення, а разом з цим і вирішувати актуальні проблеми сьогодення.

Ключові слова: Анатолій Шкуліпа, письменник, багатогранна творчість, поетика, актуальність.

Постановка проблеми. Творчість Анатолія Шкуліпи багатопланова і різножанрова, а ще, якщо уточнити, що протягом десятиліть він шукав і вдосконалював себе як творчу особистість, не лише як поет, прозаїк, драматург, публіцист, а і як активний журналіст зі своїми майже щомісячними виходами до читача, то картина з профілем автора вимальовується і справді досить приваблива: романи прозою і у віршах, балади, елегії, посвяти, поеми, лірика, драма, комедія, статті, репортажі, кореспонденції, рецензії, гуморески, усмішки, етюди, памфлети, фейлетони, есе, притчі, замітки, нариси... І все це – досить аргументовано, привабливо, проникливо, доказово адресовано читачеві.

Тож не випадково, що його окремі твори були в центрі уваги критики. Це, зокрема, статті Олександра Забарного, Петра Дробота, Павла Сердюка, Володимира Сапона, Володимира Іващенко та ін.

Мета нашої розвідки – розкрити основні етапи всієї творчості знаного в Україні письменника, звернути увагу на його творчі пошуки, оригінальні знахідки, тематичне багатство й актуальність проблем, які піднімає і висвітлює художник слова, зокрема в його останній збірці «Навпроти».

Народився Анатолій Шкуліпа на Срібнянщині, на батьківщині славетного кобзаря Остапа Вересая, в селі Калюжинці, а виріс і сформувався в маленькому хуторі Пручаї. Закінчив, як і всі інші юнаки, сільську восьмирічну школу, а потім Козелецький зооветеринарний технікум. Але любов до літератури привела його після служби в Групі радянських військ у Німеччині на навчання на філологічний факультет Ніжинського педінституту ім. М. В. Гоголя (1972–1976).

Знаю Анатолія Григоровича з юних студентських літ, коли він вперше пробував свої сили в літературі. Це були знамениті роки, коли інститут шумів голосами молоді і коли літературна студія під пильним і доскіпливим оком її керівника – доцента, відомого критика П. О. Сердюка, набирала сили, бо поруч з А. Шкуліпою звучали голоси поетів Анатолія Мойсієнка, Таїсії Шаповаленко, Любові Пономаренко, Олександра Самійленка, Володимира Сапона, Василя Струтинського, Івана Просяника, Володимира Сенцовського (Ященка), Миколи Луговика, Олександра Петькуна, Олександра Забарного та багатьох інших, які стали членами Спілки письменників України і добре знаними в літературному житті митцями художнього слова.

Поезія Анатолія Шкуліпи вражала цікавими знахідками, тематичними незвичними поворотами, якоюсь особливою чистотою, мудрістю і теплотою. Пам'ятаю один із його віршів, присвячених місту студентської юності – Ніжину:

*Із глибини обпалених століть
Явився нам із сонця і роси
Унєнеж-сад у чарах верховіть,
Наш ніжний град у золоті краси.
Понад Остром, де верби в синій млі
І тишина промінить береги,*

*Як діамант поліської землі,
Іскриться рідний Ніжин навкруги
Із наших душ, із нашого тепла,
Із наших рук голубкою зрина
У височінь, щоб вищою була,
Як наша честь, завжди на всіх одна.*

Праця в газетах на різних посадах, довгий час і головним редактором, давала можливість відточувати свою майстерність Анатолію Шкуліпі, розширювати тематику, збагачувати образну систему, поглиблювати проблематику, загострювати своє перо проти всього, що заважає нам просуватися вперед на шляху розвитку. Поезія приваблювала читачів, ставала для них близькою.

Куратором групи Анатолія була відома «націоналістка» Леся Коцюба, яку «вїїли» з інституту, а потім – і з життя за нашумілу працю Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?»

Творчі наради в Ірпені, перші публікації у республіканській періодиці, обговорення поетичного доробку в Спільці письменників України вивели Анатолія на новий, відповідальніший рівень письма.

Поява друком першої книги молодого поета «Звернення до радості» (Київ: Радянський письменник, 1983) не залишилась поза увагою літературних критиків. У передмові Павло Сердюк підкреслив, «що в невеликій віршовій площі (типовій для поетичних первісток) автор прагне до художньої об'ємності думки, наповнення тематичного і жанрового, суголосся мотивів громадянської й інтимної поезії, традиційної відґраненості ритмомелодики вірша, конкретної, предметно зримої образності. Нерідко ця конкретика, введена у сферу ліричного роздуму, своєрідно поєднує публіцистичні й асоціативні грані образу, наділяючи змістовністю поетичного символу, скажімо, звичайний криничний журавель, що живе покликанням напувати спраглих, дерева, що «вростають у сонце», озорену світанням постать орача, котрому, «щоб лягти ріллею, вся планета котиться навстріч».

Наступні збірки «Право на взаємність» («Український письменник», 1990), а особливо третя «Зірки над хрестами» («Український письменник», 1993), лірична збірка «Релігія кохання» («Дніпро», 2002), а також вибрані «Навскрізь» («Український письменник», 1993) засвідчили, що в літературу ввійшов талановитий, зі своїм творчим обличчям, своїм специфічним словом, проникнутим як ліризмом, багатогранною образністю, так і їдким сатиричним підтекстом. Ці збірки отримали високу оцінку знаних у літературі художників слова, таких як Олександр Астаф'єв, Михайло Слабошпицький, Ігор Качуровський, Леонід Горlach, Микола Турківський, Володимир Забаштанський, Борис Степанюк та ін. Вся поезія поета Анатолія Шкуліпі проникнута глибокою любов'ю його до України, до її героїчної історії і не менш складної сучасності.

Деякі із них відзначені преміями М. Коцюбинського та Л. Глібова й іншими відзнаками. Вони пройшли вже через сувору читацьку аудиторію і отримали немало схвальних відгуків критиків та читачів.

Анатолій Шкуліпа – автор не лише багатожанрових поетичних творів, але й епічних полотен, про що свідчать його романи «Будемо живі» («Український письменник», 2004), «Берест» (Київ: Рада, 2012), драматична поема-легенда «І знов являється княжна» («Український письменник», 2005). Про останню Леонід Горlach писав: «Справжня поезія – це завжди несподівана метафора, символ, який викликає у вдумливого читача зворотний зв'язок. Драматична поема багата на подібні прийоми. Скажімо, вдало обіграно образи чорних і білих лебедів, спредковічних виразників подружньої вірності. Лук у руках княжни Чорни стає врешті-решт знаряддям справедливої помсти... Усе це активно працює на розвиток основної ідеї твору: тільки єдність усіх руських земель, тільки рішучість державних дій здатна оборонити землю... На жаль, у житті все складається далеко не так, як хотілось би. Надто – тим, хто безмежно любить».

До обрїю людства іти нелегко, та Анатолій Шкуліпа, на радість читачам, не збавляє швидкість. Бо так же хочеться роздивитися, як

*Накинувши бурку на плечі
Блискучу, мов крила хруща,
Ущерть натомившись, вечір
На ледь виглядає з куща.*

Воістину, поезія це завжди неповторність, як писала Ліна Костенко.

Хочеться особливо звернути увагу на останню книгу А. Шкуліпи «Навпроти» (Ніжин, 2021), яка творилася у різні пори року, а виходить ось зараз, навесні, коли все квітує навколо, коли по-особливому гріє сонечко, і духмянить різними відтінками запахів вітерець, і душа наповнюється новими почуттями прийдешнього. Тож, беручи до рук книгу поета, хотілося б знайти те, що відповідало твоїм настроям, твоїм інтересам, твоє сокровенне. Думаю, що кожний із читачів знайде щось таке, що стривожить його душу і дасть поштовх до роздумів.

Що ж нового демонструє ця книга поета «Навпроти», де зібрані вірші та поеми останніх років? І в анотації автор настроює читачів на сприйняття його творів, заявляючи, що в центрі уваги буде йти мова про Україну і людину в ній, Людину і Україну: «Що глибше? Що проникливіше? І головне: хто для кого більше?» Щоб дати зрозуміти читачеві це філософське завдання, поет пропонує прочитати його найрізноманітніші вірші за жанровою специфікою, бо тут знаходимо і чисту публіцистику, лірику, сонети, балади, поеми, сатиричні замальовки тощо. Тобто кожен може обрати на власний смак. Але го-

ловне, автор не забуває про свій філософський намір. А це він вирішує в основному на прикладах сучасного життя, хоча й не забуває важливого в історичному минулому. Одні із них – це роздуми про сучасність, інші – це миттєва реакція на побачене, треті викликають огиду до тих, хто, переступаючи через все святе, дереться до влади, щоб збагатитися.

Але якщо повертатися до філософського поетового твердження, то тема України у творах А. Шкуліпи цього збірника весь час присутня. Вона не виділена в окремих циклі, а постійно то там, то там з'являється і дає можливість поету на роздуми про долю Батьківщини.

Для автора збірки «Україна – божественне поле і безмежно гостинні столи». Вірш «Тільки білі вогні, що біжать в далину...» – це глибоке, проникливе слово любові до Вітчизни. Поезію пронизує чітка і строга рима, яка відповідає почуттям автора, робить твір епохальним. Поет не відділяє своє життя від життя Батьківщини, бо він її рідний і навіки із нею.

В цім – і сила моя...

В цім – і вічність моя...

Щемний подих ріплі на весняному вітрі.

Перед нами двома пронесли повні відра.

Отже, щастя зоря нам віки осія.

Цю тему розкриває лірико-філософська поема «Даждь». За основу твору взята біблійна історія, яка жила у свідомості слов'ян ще з давніх часів, про уявного Даждь Бога, сина Сварога і бога Сонця, який оберігав Русь-Україну і своїх онуків-українців. Як свідчить легенда, він був богом достатку, приносив у кожну сім'ю добро, щастя, добробут. В той же час, як Син Божий дарував людям бачення світла і розуміння добра, він вчив, як жити на світі. Навесні слов'яни шанували свого бога і, зустрічаючись, говорили: «Дай Боже!»

Анатолій Шкуліпа, використавши цей матеріал, розкриває образ Даждя в поєднанні з образом народу, бо саме він сприяє тому, щоб народ дбав про мир, добробут, гарні відносини між людьми.

Спостерігаючи за людьми, Даждь у поемі з кожною новою сторінкою стає твердішим по відношенню до них, бо він бачить і відчуває, що людям у житті потрібна допомога в укріпленні їх співдружності, адже від цього буде залежати і доля суспільства. Автор поеми уміло розкриває перехід від земного до божественного. І цим світлом Даждь освітлює людям дорогу до кращого майбутнього, до щастя. В монолозі, який виголошує Даждь, звучить твердження того, що він

все дав людям і вони повинні скористатися цим і своєю працею, загальними зусиллями зробити забезпечене життя. Але воно складне, висуває різні випробування. І коли люди жили для себе, для Вітчизни, то знали, як його збагачувати, як покращувати. А коли з'явилися зовнішні зваби, то значна частина людей почала хапатися за них, забувати, яке в них справжнє призначення і що це зовнішнє може призвести до загину свого рідного, національного. Людина втратить коріння національної гордості.

Даждь говорить: «Запам'ятайте нарешті!.. / Їхня догідливість – це бич, / який безпощадно б'є / по самому собі. / І вбиває. / Точніше – робить живим трупом. / Це друга половина вашого ества. / Проте вона легко / може заволодіти першою! / І тоді ви з творців / перетворитесь в ніщо!»

Автор поеми вкладає в уста Даждю думку, яка співзвучна нашому часові та є пересторогою теперішнім можновладцям і всім людям. Поет устами свого героя застерігає, що лише віра дає можливість жити і розвиватися, і коли вона зникає, то народ залишається на роздоріжжі.

А ми...

Як на хресті, підвішені конаєм.

І манни із небес ждемо, коли впаде...

В кінці твору автор переходить від історичного минулого до сучасного.

Читаючи текст від ліричного початку, у читача уже поступово з'являються нові почуття, якийсь особливий прилив енергії, зацікавленості в тому, про що пише поет, що він стверджує. І кінцівка вражає відчуттям того, наскільки протягом всього тексту зростає і сам поет, відчуваєш чіткість і твердість його слова, зміну і тональність тексту.

Завершення поеми – це своєрідний гімн українцю, який, пройшовши свій шлях утвердження, і це можна з впевненістю говорити, знайде ту правильну дорогу, яка дасть можливість Україні озолотитись добром достатку, бо «золотий колос хліба народжується від звитяжної праці».

У збірці «Навпроти» слід звернути увагу і на цикл віршів «Ніжинські сузір'я над Донбасом», в якому автор створює галерею образів ніжинців, які були красиві душевно і творчо та віддали своє життя за Україну: Сергій Баран, Тахір Баширов, Олег Биков, Ігор Горбенко, Сергій Коворотний, Яніс Лупікс, Віктор Македон, Леонід Москотин, Віктор Орленко, Сергій Петрик, Сергій Рябуха, Руслан

Ткаченко, Олексій Шепелюк, Денис Яковенко. Всі присвяти проникнуті глибокою повагою і тривогою, сумом про тих, хто загинув від кулі сьогоднішніх ворогів України. Для кожного із них поет знайшов характерний словесний образ, штрих, щоб глибше розкрити ту велику трагедію, яка торкнулася не лише окремої сім'ї, Ніжина, а й України.

Не можна без щему в серці читати про материнський біль втрати сина Тахіра Баширова, зранене серце якого зупинилося на Донбасі за місяць до тридцятиріччя, і матері Руслана Ткаченка, у якої «ні онуків не лишилося від сина... Чорним вороном – лиш звістка, що загинув мій єдиний». Це пісні-плачі, які не можна дочитати до кінця, щоб не з'явилися сльози. «Чую твій голос... Тріщить телефон... Певно, то бій покороблює хвилі... Знову мурахи деруться на трон, і збентежившись, що на могилі. Бачу я рухи красиві твої, Ні, так ніхто більш не вміє любити» – це вже з грудей виривається зойк болю дружини Олега Бикова.

«У нього душа навесні – як фіалка,

А влітку – ромашкою в нього душа» – це вже про танкіста Сергія Коворотного.

Поет гнівно говорить про тих, хто розв'язав цю криваву війну, та й «Якби так донбасівці любили Донбас, хіба б створили для Путіна нужник?» – з бодем говорить поет. «З-під Кремля – лиш лайно, бо нема більш нічого... Ні самі, ані предки не дбали про честь...», «Яке ж воно братство нікчемне!», коли летять снаряди і свистять кулі, коли плетється кров.

У збірці багато віршів про сучасність. Їй присвячений і розділ «За рожевими гардинами». Тут читач знайде те, що, можливо, близьке не лише авторові, а й йому. Анатолій Шкуліпа вмістив і вірші-присвяти своїм творчим побратимам: великому художникові слова Максимові Рильському, поету-шестидесятнику Іванові Драчу, прекрасному вихователю музичної молоді Сергієві Голубу, нашому землякові Леонідові Горлачу, поету з рідних країв Болеславові Степанюку, художникові-ніжинцю Валерію Огієнку, музиканту, чудовому гармоністу Іванові Синиці та іншим. Це не просто слова вдячності, а це життєві роздуми про кожного із них і ширше про життя, творчість і безсмертя.

Чимало у збірці і поезій про пережите, вистраждане, радісне та сумне, овіяне трагічними вітрами війни та різного роду напастями, які вривалися в життя українського народу.

Поет часто з боєм виголошує істини, які народжуються під впливом сьогодення:

«яка без мови Україна?.. Шпаківня, а чи будка?» «Вінцем російським увінчавшись, Вкраїна наша гине!», «Ніколи ніжності не бути / Од тих, хто убиває... Вони живуть, щоб грабонути, / А ми – з добром навзаєм», «Вінки не на тих одягаєм лаврові, тому і темніє знеславлена вись», «Одні лиш тіні від реформи».

У публіцистичних та сатиричних віршах часто зустрічаєш яскраву влучну метафору.

Багато в книзі і лірики. Це й філософські роздуми про буття, цікаві описи природи різних пір року:

*Заховалося сонце за обрій,
Прихопивши і день принагідно...
Рання осінь – багата і добра,
Запізніла – тужлива і бідна.
Дикі гуси знялися у вирій,
І хмарини – мов перша пороша...
Скільки хоч у розлуку не віруй,
Нагадає, однак, листоноша.*

І, звичайно, автор не може без теми кохання. Думки про нього проникають у вірші. Як і в житті, воно різне: то палке, то недолюблене, бо на одній дорозі зустрілися двоє непізнаних, що опинилися на різних берегах спільного життя. Боляче, каже поет, але краще не мучити одне одного, а дати можливість оцінити минуле і знайти шлях до нового життя.

В деяких віршах любов – це споріднення душ, яке допомагає не просто жити, а й виживати у складних умовах, бо, маючи віру в те, що тебе люблять, додає сили жити, переборювати труднощі.

Ліричністю, теплотою овіяні невеличкі поезії. В них є щось особливо трепетне, що притягує до себе читача.

Вражає у збірнику різноманітна мелодика віршів, їх ритміка, різна форма викладу матеріалу. І ця зміна тональності, різноманітності поетичних форм дає можливість переключатися від звичайного, більш знайомого зі шкільних років до глибшого філософського, соціального осмислення, яке потребує строгої, чіткої форми. Звичайно, як і кожен поетичний збірник, який насичений великою кількістю творів, може містити і менш значні, написані автором під певними враженнями чи настроями. Але кожний вірш – це авторська позиція, демонстрація того, чим він живе, про що думає і мріє. А найголовніше те, що філософська проблематика – людина і

Україна, Україна і людина – проникнуті всі твори автора. Тож до нових приємних зустрічей, поете!

Література

1. Біляцька В. Історична пам'ять і конфлікти «пам'яті» у романі у віршах Анатолія Шкуліпи «Берест». *Філологічний дискурс: зб. наук. праць*. 2020. Вип. 10. С. 10–18.

2. Головка Д. Добояновими стежками. *Літературний Чернігів: Щоквартальний мистецький журнал літературної спілки «Чернігів»*. 2006. № 1 (33). С. 184–186. Рец. на кн.: Шкуліпа А. І знов являється княжна.

3. Горлач Л. Громом свавільно розп'яті... *Отчий поріг: видання товариства «Чернігівське земляцтво»*. 2020. № 9. С. 12 Анотація: Досягнення ніжинського поета А. Шкуліпи.

4. Забарний О. В. Під знаком «Білої плями»: художньо-публіцистична повість. Київ: Рада, 2012. 344 с.

5. Забарний О. В. Стрепенулась незрадлива висота: рецензія на роман у віршах Анатолія Шкуліпи «Берест». *Літературний Чернігів*. 2012. № 1 (57). С. 161–169.

6. Забарний Олександр. Де гуляв козак Пручай. *Літературний Чернігів*. 2020. № 3. С. 169–174.

7. Іващенко В. Без чорної безпросвітності: про нову книгу поезій А. Шкуліпи «Озноб». *Ніжинський вісник: міськрайонна газета*. 2021. № 10 (19 бер.). С. 5.

8. Іващенко В. Вірність життю: до 65-річчя А. Г. Шкуліпи – письменника і поета з Ніжина, лауреата ім. М. Коцюбинського. *Отчий поріг: видання товариства «Чернігівське земляцтво»*. 2015. № 9. С. 12.

9. Костюченко І. До Пантеону своїх героїв: рецензія на книгу А. Шкуліпи «Берест». *Ніжинський вісник: міськрайонна газета*. 2013. № 83 (9 листопада). С. 3.

10. Кузьменко В. «Дороги стримують вірші...»: до 70-ліття Анатолія Шкуліпи. *Літературний Чернігів*. 2020. № 3. С. 133–140.

11. Миколаєнко В. Дума про Береста. *Гарт*. 2011. 24 лист. (№ 47). С. 11.

12. Нестеренко Петро. Рейхстаг Береста. Взятий ним і відібраний у нього. *Деснянська правда: Чернігівська обласна газета*. 2012. № 19 (21 лютого). С. 3.

13. Олійник О. Завдяки любові: 2 вересня виповнилося 70 років Анатолію Шкуліпі. *Світ-інфо: Чернігівська обласна інформаційно-аналітична газета*. 2020. 3 верес. (№ 182). С. 15.

14. Самойленко Г. В. Шкуліпа Анатолій Григорович. *Самойленко Г. В., Самойленко О. Г. Ніжинська вища школа в життєвих та творчих долях її випускників*. Ніжин, 2020. Т. 2. 2020. С. 331–342.

15. Сапон В. Згадаймо Береста. *Деснянська правда*. 2011. 15 жовт. (№ 114). С. 4.

16. Сидоренко Т. Чисті очі у свободи... *Літературний Чернігів*. 2021. № 2. С. 179–182. Рец. на кн.: Шкуліпа А. Озноб: вірші, поеми. Ніжин: Орхідея. 2019. 453 с.
17. Миколаєнко В. Дума про Береста. *Гарт*. 2011. 24 лист. (№ 47). С. 11.

References

1. Bilyatska, V. (2020) Historical memory and conflicts of «memory» in the novel in the poems of Anatoly Shkulipa «Brest» *Philological Discourse: Collection of scientific works*. Publ. 10. [in Ukrainian].
2. Golovko, D. (2006) Doboyanov paths *Literary Chernihiv: Quarterly art magazine of the literary union «Chernihiv»*. № 1 (33). pp. 184-186. Review on the book: Shkulipa A. And again there is a princess. [in Ukrainian].
3. Goriach, L. (2020) Thunder arbitrarily crucified... *Father's threshold: the publication of the society «Chernihiv fellowship»*. № 9. p. 12 Abstract: Achievements of the Nizhyn poet A. Shkulipa. [in Ukrainian].
4. Zabarny, O. V. (2012). Under the sign of the «White Spot»: artistic and journalistic novel by Zabarny O. V. Kyiv: Rada. [in Ukrainian].
5. Zabarny, O. V. (2012) The treacherous height trembled: a review of the novel in the poems of Anatoliy Shkulipa «Brest». *Literary Chernihiv*. № 1 (57). [in Ukrainian].
6. Zabarny, A. (2020) Where the Cossack Pruchay walked. *Literary Chernihiv*. 2020. № 3. pp. 169–174. [in Ukrainian].
7. Ivashchenko, V. (2021) Without black ignorance: [about the new book of poems by A. Shkulipa «Chills»]. *Nizhyn Herald: city district newspaper*. № 10 (March 19). [in Ukrainian].
8. Ivashchenko, V. (2015) Loyalty to life: [to the 65th anniversary of AG Shkulipy – writer and poet from Nizhyn, winner. M. Kotsyubynskoho] / Volodymyr Ivashchenko. *Otchy threshold: vydannia tovarystva «Chernihivske zemlyatstvo»*. № 9. [in Ukrainian].
9. Kostyuchenko, I. (2013) To the Pantheon of their heroes: [review of the book by A. Shkulipa «Brest»]. *Nizhyn Herald: city district newspaper*. № 83 (November 9). p. 3. [in Ukrainian].
10. Kuzmenko, V. (2020) Roads restrain poems ... ": to the 70th anniversary of Anatoliy Shkulipa *Literary Chernihiv*. № 3. [in Ukrainian].
11. Nikolaenko, V. (2011) Thought about Berest. *Gart*. 24 October. (№ 47). [in Ukrainian].
12. Nesterenko, P. (2012) Reichstag Beresta. Taken by him and taken from him *Desnianska Pravda: Chernihiv Regional Newspaper*. № 19 (February 21). p. 3. [in Ukrainian].
13. Oliynyk, O. (2020) Thanks to love: September 2 marked the 70th anniversary of Anatoliy Shkulipa. *Svit-info: Chernihiv regional information-analytical newspaper*. 2020. 3 September. (№ 182). p. 15. [in Ukrainian].

14. Samoilenko, G. V. (2020). Shkulipa Anatoliy Hryhorovych. Samoilenko GV, Samoilenko OG Nizhyn Higher School in the life and creative destinies of its graduates. T. 2. Nizhyn. [in Ukrainian].

15. Sapon, V. (2011). Let's remember Berest. Desnyanskaya Pravda. 15 Oct. (№ 114). [in Ukrainian].

16. Sidorenko, T. (2021) Pure eyes in freedom ... Literary Chernihiv. № 2. pp. 179-182. Rec. on the book: Shkulipa A. Chills: poems, poems. Nizhyn: Orchid. 2019. [in Ukrainian].

17. Nikolaenko, V. (2011) Thought about Berest. Gart. 24 October. (№ 47). [in Ukrainian].

Samoilenko H. V.

doctor of philological sciences, professor,
head of Department of Slavic Philology,
comparative studies and translation
in Nizhyn Mykola Gogol State University

The multifaceted palette of the poet's art

The article for the first time in a systematic way reveals the work of the famous Ukrainian writer and journalist Anatoliy Shkulipa, who lives in Nizhyn and for almost fifty years actively works as a poet, novelist, playwright, publicist, demonstrating his skills in prose and poetry novels, ballads, elegies, poems, lyrics, dramas, comedies, articles, reports, correspondence, humoresques, essays, etc. The writer's work impresses not only with its genre diversity, but also with its thematic richness and topic issues. His collection of works «Appeal to Joy», «Right to Reciprocity», «Stars Above the Crosses», «Religion of Love», «Through», «Ottawa», novels «Let's Live», «Brest», as well as the latest collection «On the contrary», excite readers, because in these books they find a close and awe-inspiring word of the poet, which makes them remember the past and analyze the present and think about the future. The language of A. Shkulipa's works demonstrates the richness of the native Ukrainian language and helps readers to enrich and improve their speech, and at the same time to solve current problems.

Key words: Anatoliy Shkulipa, writer, multifaceted creativity, poetics, relevance.